

Cau un altre emblema industrial balear

El 22 de gener passat, els treballadors de Casa Buades, empresa dedicada a la fabricació de grifons, al municipi mallorquí de Binissalem, reberen la pitjor notícia possible, i absolutament inesperada: la direcció plantejava un expedient de regulació d'ocupació per al 100% de la plantilla i els anunciava que tancaria la fàbrica. Els 173 treballadors es quedaren bocabadats. Cap no es podia imaginar res de semblant. Hi havia, això sí, notícies que les vendes no eren tan bones com ho havien estat fa anys, però d'aquí a acomiadar tothom i tancar la fàbrica...

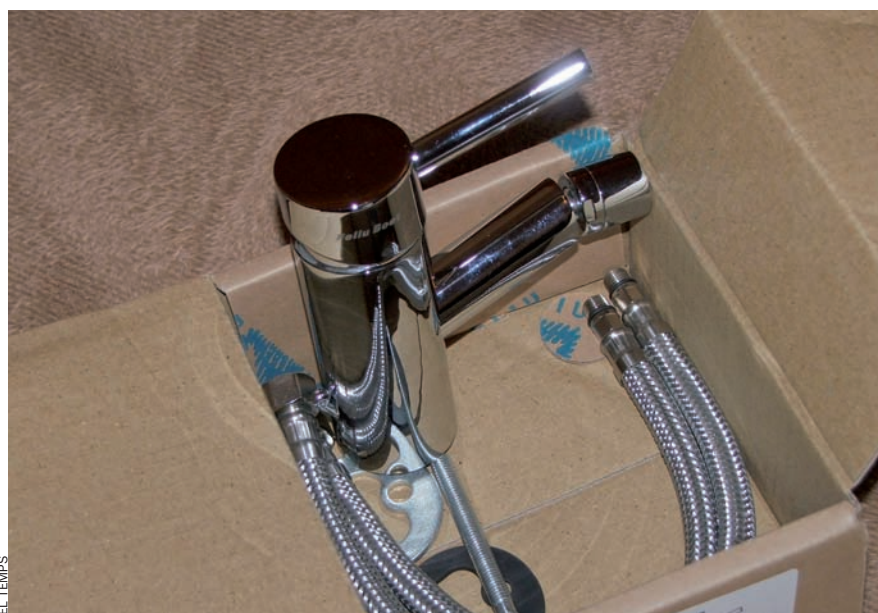
Rere el moviment empresarial, els sindicats hi veuen un altre episodi de la famosa deslocalització que va eliminant les empreses industrials emblemàtiques de les Illes. Això ho deia el secretari general de la UGT-Balears, Lorenzo Bravo, per a qui "és clar que es pretén fer tota la producció de la companyia a la Xina, on ja se'n fabrica una part". Igual com El Caserío, Casa Buades és víctima, en certa manera, del seu èxit. Un èxit que portà l'empresa familiar mallorquina a desenvolupar-se cada cop més intensament, venent arreu del món les aixetes que fabrica i, finalment, en un moment determinat en què la competència es feia massa forta, es trobà obligada a vendre les accions a una multinacional que li reportava una teòrica seguretat de permanència en el futur: l'empresa Teka. Però aquesta mena d'empreses, justament per l'enorme magnitud, no volen saber gran cosa d'arrelament, història, etc. Així doncs, el 2006 Teka començà a fabricar grifons a la Xina, a la ciutat de Kaiping. Una fàbrica amb capacitat de produir uns 2,5 milions d'unitats en tres anys. Justament el que s'ha torbat a anunciar el tancament de la fàbrica mallorquina de Binissalem. Si l'amenaça esdevé realitat posarà fi a més d'un segle d'història industrial d'una marca que començà a fer camí l'any 1900.

Després d'El Caserío, a Menorca, ara és el torn de Casa Buades, a Mallorca.

Un segle de Casa Buades. D'ençà de la meitat del segle XIX, la família Buades havia tingut diverses empreses. Però fou el 1900 quan Gabriel Buades Fiol, al marge dels negocis de la seva família, creà Casa Buades de Griferia. El gran èxit de l'empresa vingué per la pipella dels seus responsables quan començava el boom turístic a Mallorca. Tot d'una hi saberen veure el gran potencial. Els anys 50 i, sobretot, els 60, així com es construïen els grans hotels durant el primer desenvolupament del turisme de masses, Casa Buades s'enlairà com mai. L'èxit va ser tan espectacular que aviat el territori mallorquí se li féu curt. I ni tan sols el balear li bastava. Casa Buades començà a volar arreu del món; exportà a Europa, l'Amèrica Llatina i diversos països àrabs.

L'empresa havia estat sempre de titularitat familiar. Els anys de màxima esplendor, el seu responsable era Antoni Buades Ferrer, que morí el 1967, i fou substituït a la presidència pel seu fill Bartomeu Buades Fiol. La bona època encara durà un dècada i mitja més, però a final dels anys 70 i principi dels 80 del segle passat, els increments de costos i, sobretot, la creixent competència començà a passar factura a Casa Buades. Com més indústries illenques, no tenia possibilitat de mantenir la magnitud empresarial –i els treballadors– si no era mitjançant la venda a una empresa més gran, multinacional, que pogués assegurar el futur. El 1986 Casa Buades es ven a l'empresa nord-americana Santadyne. A partir d'aleshores el control ja no és mallorquí i una nova venda l'acabarà posant a les mans de la coneguda multinacional Teka, que, ara, pot esvair 109 anys d'història de Casa Buades.

Batalla pels llocs de feina. Ni el Govern de les Illes Balears ni els sindicats presents a l'empresa –USO, CCOO i UGT– no accepten les explicacions donades per l'empresa –si més no fins al moment de tancar aquesta edició. La consellera de Treball, Joana Barceló, es manté a l'expectativa de rebre, com és preceptiu, l'expedient de regulació d'ocupació, abans de prendre cap decisió. Però ja ha manifestat diverses vegades que farà tots

EL TEMPS

els possibles perquè es mantinguin els llocs de feina a Binissalem. D'una altra banda, els sindicats estan molt descontents de l'actitud de l'empresa. Asseguren que no els dona informació acurada, sinó purament la que li interessa. Per a tots tres sindicats –USO, CCOO i UGT– l'empresa ha de donar informació de tot el grup Teka i no aïllar el cas de la fàbrica de Binissalem.

S'escau que, encara que Teka sigui una gran empresa que no ha de tenir coneixent de res d'allò que passi a Mallorca –més enllà del compte de resultats de la fàbrica–, el propietari, Klaus Graf, és un alemany que coneix perfectament Mallorca. De fet, hi viu habitualment. A més, hi ha creat empreses de certs productes gastronòmics –com ara oli, vi o melmelades– i d'hoteleria, i encara té la gestió del Port de Portals. Però per ventura la seva actuació més espectacular a l'illa va ser la compra, casa a casa, de tot un llogaret anomenat Biniagual –al terme municipal de Binissalem– format per una quinzena d'edificis i prop de 2 milions de metres quadrats, inclosos els terrenys. Tot un magnat que coneix bé Mallorca, però que no pareix estimar gaire el seu llegat industrial.

Miquel Payeras

La decadència industrial tradicional

La consellera de Treball, Joana Barceló, va ser molt clara respecte a l'expedient de regulació d'ocupació: “No l'acceptarem si únicament es tracta d'una regulació basada en criteris de rendibilitat.” Quan Barceló feia aquestes declaracions el govern no havia rebut encara l'expedient. És previst que durant aquesta setmana els responsables empresarials compleixin el tràmit de presentar-lo. Aleshores se sabrà exactament com es justifica el tancament i si el govern accepta o no l'expedient de regulació. Sigui com sigui, la consellera Barceló deixà entreveure el malestar que havia causat a l'executiu l'anunci de l'empresa: “És una molt mala notícia, i no sabem res de res.” Val a dir que el cop de Casa Buades ve un parell de mesos després de saber-se que El Caserío haurà de tancar. I, dissortadament, no són pas els únics casos.

Aquests darrers anys algunes empreses industrials senyeres han tancat, s'han traslladat o han quedat reduïdes a la mínima expressió, molt lluny d'allò que foren en el passat. Entre aquestes últimes hi ha el cas de Yanko, empresa familiar de calçat de luxe que passà de ser sinònim de classe internacional a caure en una profunda crisi a partir del 1996; després de moltes vicissituds, pèrdues de llocs de feina, vagues, amenaces de tancament i fallida, el jutge encarregat del cas n'autoritza fa dos anys la venda a una empresa que es comprometé a mantenir la plantilla que encara quedava. Perles Majòrica va passejar arreu del món el nom de l'illa gràcies a les perles que fabrica; els anys d'esplendor acabaren a la dècada dels 90, i el 1998 fou venuda a una societat estrangera; al cap de quatre anys presentà suspensió de pagaments, amb la qual cosa s'inicià un cadena de crisis sense fi; actualment travessa una situació de tranquil·litat, si bé molt lluny dels bons anys, tot esperant que fructifiqui un pla de reactivació. Hi ha més empreses no tan conegudes que han seguit camins semblants: de la gran esplendor, normalment coincidint amb el boom del turisme, fins a les crisis de final de segle i, en força casos, el tancament definitiu a principi del nou segle. És la decadència industrial tradicional.

Breus

Arturo Viroque titlla de “mentiders” els polítics

La setmana passada, el veterà president de la Cambra de Comerç de València, Arturo Viroque, va tornar a donar mostres de la seua manera de teixir complicitats amb el món polític. Només dues setmanes després d'enfrontar-se amb la Generalitat per haver menystingut la Cambra en un viatge comercial als Estats Units, Viroque ha dit que “els polítics són tots uns mentiders”. La situació econòmica és “d'una gravetat absoluta, com no s'havia vist mai, i els nostres polítics encara se'n riuen”, va manifestar Viroque. Alhora, pronosticava que, en el futur, “els espanyols hau-

Arturo Viroque, president de la Cambra de Comerç de València.

rem d'emigrar, eixirem d'Espanya en pastera”. Les declaracions del president de la cambra, que fa catorze anys que exerceix el càrrec i que té mandat fins l'any que ve, han causat malestar entre alguns empresaris, que creuen inoportuna la seua eixida de to.

L'efecte dòmino dels ERO s'accelera arreu

Els anuncis de reducció de personal se succeeixen. Dimarts passat es va viure una jornada negra a tot el món, quan vuit multinacionals van anunciar plans per a despatxar 72.500 treballadors aquests mesos vinents, aduint una reducció de beneficis o, en casos més greus, pèrdues. Philips i el grup bancari i assegurador ING tocan el nostre mercat laboral. A banda de les grans multinacionals, cada setmana hi ha un degoteig d'empreses petites i mitjanes, a Catalunya i el País Valencià especialment, que es troben obligades a tancar o a presentar concurs de creditors.